NALEZYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTOWO GOTOWKĄ

Nr 38. Nowy Targ, dnia 18. września 1921. Rok IX.

GAZETA PODHALAŃSKA

Nakładem Podhalańskiej Spółki Wydawniczej w Nowym Targu.

„Gazeta Podhalańska“ wychodzi na każdą niedzielę.

Adres redakcyi i administracyi: Nowy Targ, RYNEK 4. I p. — Rękopisów nie zwraca się, listów nieopłaconych nie przyjmuje się. Do listów wymagających odpowiedzi, należy dołączyć markę na odpowiedź. Reklamacye (nie zaklejone) są wolne od opłaty pocztowej. — „Gazeta Podhalańska“ kosztuje na cały rok w Polsce 200 marek, za granicą 300 marek. — W Ameryce 2 dolary. — Numer pojedynczy 8 Mk.

Poważna troska...

Zbliża się sroga dla ludności Podhala półroczna i często dłużej jeszcze trwająca zima, a zbiory podhalańskie tego roku nie będą szczególne. Zboża bowiem wystarczy tylko „grubym gazdom“ cała ludność bezrolna i małorolna będzie je musiała kupić, ziemniaki zaś na Podhalu, główna podstawa góralskiego bytu, zawiodły wskutek przymrozków i tych nam trzeba koło dwóch tysięcy wagonów. —

Ziemniaki te jednak będą musiały być przywiezione przed mrozami i kto pragnie je mieć musi jak najprędzej starać się o to, by przyszły. —

Powinny się zaś starać o to gminy i nasze firmy handlowe jak spółka „Podhale“ i „Kółka rolnicze“, by bezrolna i małorolna ludność Podhala mogła być zaopatrzona przed zimą. Ta sprawa nie cierpi zwłoki, nie myśleć o niej, ale czynić trzeba i to zaraz! —

A więc niechże gminy podhalańskie i firmy Podhala poskładają co rychlej pieniądze do kas „Kółek rolniczych“, czy do firmy „Podhale“, by te firmy mając pieniądze mogły porobić, jak najwięcej zakupów przed zimą. —

Rząd bowiem nie myśli się o nas zupełnie starać i musimy sami myśleć o sobie. —

Niechże więc ludzie bogatsi także dadzą pieniądze, zamiast trzymać je w skrzyni, by dopomóc uboższym i by się wspólnie ratować. —

Przedewszystkiem zaś jest świętym obowiązkiem naczelników gmin o pieniądze i o zabezpieczenie zboża i ziemniaków dla bezrolnej i małorolnej ludności się postarać. —

Ponieważ także w najbliższej przyszłości spodziewamy się przyłączenia Górnego Śląska do Polski, a przez to i możności nabycia nawozów sztucznych, otóż tembardziej będą zebrane pieniądze potrzebne i dla tych, którzy zboża, ani ziemniaków kupować nie potrzebują. —

O ludność bezrolną Nowego Targu muszą się starać firmy tutejsze i zarządy konsumów, a jest także świętym obowiązkiem gminy nowotarskiej, by tej sprawy nie zaniedbała. —

Nowy Targ ma bowiem wieln biedaków, o których starać się musi, bo ci sobie sami rady nie dadzą. —

A więc póki czas przypominamy naczelnikom gmin powiatu ich poważny obowiązek, by o najbiedniejszych w swoich wioskach nie zapominali i by zawczasu na zakupy zimowe złożyli pieniądze do odpowiednich firm, o ile na własną rękę nie zamierzają sprowadzać żywności.

W tych ciężkich czasach jest bowiem najważniejszym obowiązkiem każdego znas, starać się o ile można ulżyć niedoli. Spodziewamy się, że ludzie dobrej woli, firmy i naczelnicy gmin spełnią ten ciężki, ale zaszczytny obowiązek i że uboga i wycieńczona chorobami ludność Podhala przetrwa i tę niedobrą zimę. —

Kto dobry Polak i dobry Podhalanin ten niewątpliwie pospieszy z pieniądzmi do gmin, by pomóc sobie i drugim! —

Zygmunt Lubertowicz.

Poradnik gospodarczy.

Krowy oporne podczas dojenia.

Trafiają się krowy, które nie chcą stać spokojnie podczas dojenia, a nawet wierzgają, co bardzo utrudnia dobre wydajanie ich, a dla gospodyni staje się bardzo uciążliwem. Przyczyną tego narowu może być choroba n. p. zapalenie wymienia albo zranienie strzyków, co w czasie dojenia sprawia krowom ból i czyni je opornymi przeciw dojeniu. Należy więc przedewszystkiem zbadać, czy przyczyną opornego zachowania się nie jest chorobliwy stan wymienia albo strzyków, w którym to wypadku oprócz użycia właściwych środków leczenia, dojenie musi być wykonywane bardzo względnie i delikatnie, aby o ile możności ból spowodowany dojeniem był jak najmniejszy. Drugą przyczyną tego narowu może być ta, jeżeli z pierwiastkami po pierwszem ocieleniu nie obchodzimy się dosyć łagodnie, a dojenie wykonywa się brutalnie, nie biorąc na uwagę, że pierwiastki są z początku bardzo drażliwe, gdyż jeszcze nie przyzwyczajone do dojenia. Złe postępowanie z pierwiastkami może więc wywołać narów oporności przy dojeniu. Dobrym środkiem na uspokojenie krowy podczas dojenia, jest nałożenie jej na krzyże worka zmoczonego w zimnej wodzie, złożonego w czworo, a wykręconego o tyle, żeby woda z niego nie ciekła.

Tępienie pluskiew.

Wstrętny ten owad jest prawdziwą plagą w mieszkaniu, gdyż nie dozwala ludziom zażywać spokojnego snu w nocy, a oprócz tego pluskwy są niebezpieczne, gdyż mogą przenosić zaraźliwe choroby z ludzi chorych na zdrowych, Tępienie pluskiew jest bardzo trudne, gdyż siedliska swoje mają nietylko w łóżkach, ale w szparach ścian, za obrazami a także w rozmaitych zakątkach sprzętów domowych, przytem mnożą się bardzo szybko. Środki służące do tępienia pluskiew są rozmaite. — Łóżka i sprzęty można wyparzać gorącą wodą. Szpary ścian i tylne strony obrazów nie dadzą się wyparzać, ale dobrze jest smarować je spirytusem denaturowanym, benzyną lub też jakim ostrym kwasem np. kwasem solnym albo karbolowym, który kupić można w droguerji,a nawet bardzo mocnym octem tj. esencją octową. Cała tajemnica zupełnego wytępienia tego plugastwa polega na tem, aby nie poprzestać na jednorazowem użyciu wyżej podanych środków, ale musi się je powtarzać kilka razy co 14 dni.

S. W.

„Przewodnik Kółek rolniczych".

Smutna lista.

„Gazeta Zakopiańska" z 14 lipca 1921 ogłasza następującą smutną listę.

W ręce żydowskie przeszły w ostatnim czasie nieruchomości w Zakopanem, które sprzedali (m. i.): Wincenty Regiec (realność objętą liczbą wykazu hipotecznego 2049) — Józefowi i Amalji Erlichom. Wojciech i Ludwina Krzeptowscy (2110) — Oldze z Spitzerów Willerowej i Tekli z Tramerów Willerowej. Jadwiga Dikmanowa (3906) — Emilowi i Reginie z Schneeweisów Goldwasserom. Juljusz Kotonski (1040) — Mojżeszowi Fischerowi. Władysław i Aniela Sieczkowie (4008) — Henrykowi Hoffmanowi. Marja z Dąbrowskich Krzeptowska (2603) — Helenie Bernetowej i Adzie Propperowej. Helena z Lasków Fingerowa (1591) — Józefowi Korngoldowi, Szymonowi Lewkowiczowi i Maksymiljanowi Willerowi. Karol Lewicki (3537) — Karolowi Szamrothowi i Żydowskiemu Tow. „Nadzieja" w Krakowie. Helena Rapacka (811) — Adolfowi Gemeinerowi. Marjanna Gąsienica Giewont oraz Józef, Helena i Aniela Bachledowie Gróbarze (4161) — Anieli Bäckerowej.

Pod doliną Strążyska w Zakopanem kupił Dr. Immerglück z Krakowa od Jana Kowalskiego grunt i dom po gaździe Dymku. W Kościeliskach przy wejściu do Doliny Kościeliskiej kupiła Spółka żydowska z Drem Immerglückiem na czele trzy morgi gruntu od Jozefa Krzysiaka Landy z Cichego.

Tygodnik warszawski „Rozwój" umieścił w numerze 24-tym z dnia 18 z. m. korespondencję z Zakopanego pióra p. M. Cz. które pisze: „Dochodzi do nas głos, wołający o ratunek Zakopanego. Oto w ciągu paru ostatnich miesięcy kilkanaście will i domów przeszło w ręce żydowskie. W tych dniach znowu podwójci St. Roj sprzedał żydom wielką i piękną parcelę obok willi „Goplany." Podobno na parceli... ma stanąć fabryka żydowska!"

Marka, gdy ją zmienisz na Bilet Skarbowy,
Nawet gdy leży w domu, rodzi pieniądz nowy.

Wieści z Polski i ze świata.

Zwyżka marki polskiej. Począwszy od przeszłego tygodnia nastąpiła nieznaczna zwyżka marki polskiej, a to z wielu powodów. Raz, że z powodu gwałtownego spadku marki niemieckiej zamknięto giełdę berlińską, a więc naszych czarnogiełdzistów ogarnęła czarna rozpacz, powtóre, że marka polska znajduje obecnie chętnych nabywców na Ukrainie, a handel Polski z Ukrainą jest

obecnie bardzo ożywiony. Nastepnie ciekawą jest rzeczą, że zmiane rządu przyjęła nasza giełda z zadowoleniem i zanotowała podniesienie marki polskiej.

Zwyżka ta jednak jest nieznaczną i wynosi na dolarze 200 Mk. tak, że dolar kosztuje obecnie 3700 do 3900 Mk. Najwyższy czas myśleć o poprawie waluty.

Nadzwyczajne urodzaje w Polsce. Dyrektor spółki akcyjnej handlu ziemiopłodami p, Machnicki, który dokonał objazdu znacznej części kraju w wywiadzie z korespondentem „Przeglądu Wieczorn," oświadczył, że urodzaj tegoroczny w kraju jest nadzwyczajny. Są majątki, które zebrały po 30 korcy z jednego korca zasianego. Jarzyny, z wyjątkiem północno zachodniej zęści Poznańskiego, części Pomorza i części naszych Kujaw są przeważnie średnie, a w dużych połaciach kraju wprost znakomite. Całe kresy i wschodnia część Małopolski mają jarzyny świetne. O ile nie będzie trudności transportowych, nie może być mowy o katastrofie zaopatrzenia miast na zimę. Co do cen rozpoczęlismy kompanję przy cenach za żyto 5.500 do 5.800, za pszenicę 6.800 do 7,000. Dziś ratujemy żyto 7.000 do 7.200, pszenicę 9.000 do 9.500 i należy przypuszczać, że ceny te nie pojdą już w górę.

Zabudowanie Polski. Najlepiej zabudowana Wielkopolska. W dawnej Galicji, tak samo jak w Kongresówce przeważa drzewo i słoma. W szczególności według materjału ścian, jest w całej Kongresówce (włączając wsie i miasta, prócz Warszawy) budynków drewnianych 86 proc, murowanych 7 proc. pozostaje 7 proc. są z muru pruskiego. Ogniotrwałe pokrycia stanowią tylko 10 proc. olbrzymia większość, bo 78 proc. strzecha słomiana. Na wsi drewniane budynki stanowią 90 proc. ogółu budowli a strzecha słomiana 93 proc. pokryć dachowych. Zaniedbanie przepisów budowlanych w związku z rodzajem materjału budowlanego powoduje wielką palność. W samej Kongresówce bywa co rok około 5000 pożarów, w tej liczbie notowane tak zwane zbiorowe pożary, to znaczy niszczące jednorazowo więcej niż 10 budowli. Nielepiej jest w b. Galicji.

Emigracja do Ameryki. Liczba 30 000 osób, która według klucza emigracyjnego Stanów Zjednoczonych przypada na Polskę na rok 1921, już została osiągnięta. Odtąd nikt więcej pozwolenia do emigrowania do Ameryki nie dostaje. Do 1. lipca 1922 r. będą mogły jeszcze emigrować do Ameryki te osoby z państwa polskiego, które dotąd już otrzymały wizę konsulatu amerykańskiego.

Wyjątek stanowią dzieci do lat 14, które jadą do rodziców swoich, osiadłych w Ameryce Tak samo mogą udawać się do Stanów Zjednoczonych bez ograniczenia osoby, mające obywatelstwo rosyjskie, Przestrzec należy więc wszystkich przed emigracją do Ameryki.

Bezrobocie w Ameryce z powodu obniżenia płac robotników amerykańskich przybiera katastrofalne rozmiary. Przeszło pięć miljonów robotników jest bez pracy Według dziennika „Ameryka - Echo" w 30 fabrykach sprężyn do łóżek zamknięto prace, ponieważ robotnicy nie chcieli pracować o $3^1/_2$ godziny dłużej i nie zgodzili się na pracę akordową. W stanie znów Indiana jest według sprawozdania urzędników górniczych Stanów Zjednoczonych, około 150,000 górników węglowych bez roboty, wskutek braku zamówień na węgiel. Stan Indiana który produkował dawniej 25,000,000 ton rocznie, wydaje obecnie zaledwie 10,000,000 ton. Nie ma widoków na podwyższenie produkcji, lecz przeciwnie ciągła tendencja ku zniżce.

To samo jest i we Francji. Około 40,000 robotników zajętych w przędzalniach w Lille, Roubaix i Tourcoing wyszło na strajk z powodu obniżenia płac.

Spadek ceny brylantów. Berlin, Niemcy. Wskutek zmian powojennych upadł zupełnie handel brylantami Wielu jubilerów jest w rozpaczliwem położeniu, gdyż spadły w cenie od 50 do 60 procent w porównaniu do cen przedwojennych. Ustała też zupełnie produkcja sztucznych dyamentów i rubinów (uzyskiwanych w drodze procesu chemicznego przez działanie elektryczności. Dyamenty i rubiny sztuczne niemieckie, wyrugowały zupełnie importowane drogie kamienie z Afryki i stały się modne.

Kocia mobilizacja Z Rzymu donoszą, że wielkie poruszenie wywołała wśród ludności rzymskiej grożący miastu napad kotów.

W Kampanji rzymskiej pojawiły się gromady wielkich, dzikich kotów, które, skupiając się, ciągną ku bramom Rzymu.

Czoło tej niezwykłej armji doszło już do Porta Portese. Władze poczyniły wszelkie możliwe zarządzenia, by nie dopuścić jej do miasta. Ustanowiono posterunki sygnałowe. Koła naukowe zajmują się tem osobliwem zjawiskiem, nie umieją jednak objaśnić przyczyny tego gromadnego wystąpienia i celów społeczeństwa kociego.

Kto pracuje w kopalniach Górnego Śląska? Francuzi stwierdzają, że na 89 kopalni eksploatowanych na Górnym Śląsku w 80 pracuje bezwzględna większość robotników polskich. W radach górniczych Polacy mają 762 przedstawicieli, a Niemcy tylko 168.

Na 79 fabryk i hut 55 głosowało w całości za Polską, w 9 głosy były podzielone, a tylko 15 oddało głosy za Niemcami.

W organizacjach robotniczych Polacy mają ogółem 1.145 miejsc podczas gdy Niemcy tylko 326.

Ci robotnicy stwierdzają do kogo powinien należeć G. Śląsk.

Ameryka Żąda od Niemiec 550 miljonów dolarów. Ameryka żąda za zabitych z winy Niemiec podczas wojny światowej cywilnych obywateli amerykańskich oraz za zniszczony przez torpedowce niemieckie majątek amerykański odszkodowania w wysokości 300 miljonów dolarów, [illegible]

rykańskich nad Renem 250 miljonów dolarów. Niemcy będą musieli lata pracować, aby to zapłacić !

Czechosłowacja ogranicza liczbę świąt. W czeskim parlamencie ma w krótce przyjść pod obrady projekt posła dr. Raszina o zmiejszenie ilości świąt w Republice Czechosłowackiej. Projekt zwraca uwagę na gospodarcze szkody, powodowane przez nadmierną ilość dni świątecznych. Pierwszą inicjatywę w tym kierunku dał Pius X, a doświadczenia wojny światowej wykazały konieczność tej reformy,

Zdałoby się ograniczenie świąt i u nas w Polsce gdzie świętuje się więcej aniżeli w jakimkolwiek innym kraju. W maju naprzykład pracowano wszystkiego 20 dni A jeśli doliczyć do tego dni strajku to zaiste bardzo niewiele czasu pozostaje na pracę produktywną.

Ograniczenie emigracyjne do Kanady Ostrzega się przed skutkami wyjazdu do Kanady. Powszechne bezrobocie w Ameryce skłoniło Kanadę do wydania ograniczeń emigracyjnych które rozciągają się w szczególności na robotników metalowych, maszynowych i robotników kwalifikowanych wszystkich kategorji. Wyjątki czynione są jedynie dla posiadaczy ponad 350 dolarów na swój wyłączny użytek i 155 dolarów na każdego członka rodziny ponad lat 16.

Strajk jeneralny na wypadek wojny światowej. Robotnicy całego świata oświadczają, że na wypadek wojny światowej rozpoczną jeneralny strajk.

KRONIKA

Z powodu czerwonki wpisy do szkoły powszech. męskiej i żeńskiej w Nowym Targu odroczone aż do dalszego zarządzenia.

Bogać się abyś Polskę wzbogacił! Ta wieś, którą zamieszkują gospodarze zamożni, nazywają wsią bogatą. Podobnie rzecz się ma z Państwem; jeżeli posiada ono obywateli ubogich, nikt nie nazwie takiego państwa zamożnem. Obowiązkiem więc każdego z nas i dla dobra własnego i dla dobra kraju przez pracę wytrwałą i oszczędność mądrą dążyć do zbogacenia się, gdyż im bogatszy będzie każdy z Polaków, tem Polska bogatsza będzie. Co to jest praca wytrwała — tego ludowi polskiemu tłómaczyć nie potrzeba. Wie ten lud również co to jest oszczędność, ale jaka być ona powinna, aby mogła być nazwaną mądrą, o tem warto nie z jednym pogawędzić. Jeżeli grosz zarobiony schowam w miejscu bezpiecznem, to czy za tydzień, czy za rok znajdę tam tylko tyle pieniędzy, ilem złożył. Marka to nie ziarno, choćby w najżyzniejszym gruncie zakopana, nie zakiełkuje, nie urośnie, plonu nie wyda. Ba! Gorzej jeszcze. Wszystko z dniem każdym drożeje, ale ta marka schowana i wyjęta po pewnym czasie ze skrzyni nie zdrożała, dziś kupić za nią można mniej niż przed miesiącem, albo i przed tygodniem. Takie więc zaoszczędzanie pieniądza trudno nazwać mądrem, bo się na niem nie zyskuje, lecz przeciwnie traci, można wprawdzie zaradzić temu, oddając zaoszczędzone pieniądze do jakiejś kasy lub banku, gdzie procent zapłacą, ale otrzymanie tych pieniędzy z powrotem nie zawsze jest możliwe w chwili, gdy pieniędzy potrzebujemy, a przez to nieraz człowiek więcej straci, niż zarobi na procencie. A jednak jest sposób na to, aby zaoszczędzony grosz zatrzymać przy sobie i mimo to procent od niego pobierać. Trzeba tylko czy to w Urzędzie podatkowym, czy w Kasie Skarbowej, czy w Centralnej Kasie Państwowej, czy w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej wymienić marki n inny pieniądz, na tak zwany BILET SKARBOWY. Taki bilet skarbowy daje dochodu pięć marek od stu. Nabyty dziś, a wymieniony z powrotem na marki choćby po tygodniu, już daje właścicielowi więcej marek, niż było zapłacono. Biletem skarbowym można wpłacić kaucje, zabezpieczyć każdą sumę w urzędzie, przyczem wszędzie policzą nie tą sumę, jaka była za bilet skarbowy zapłacona, alę tą, jaka jest warta z procentem. Kto zabezpieczył swoje oszczędności mądrze, wymieniwszy je na bilety wartości 5000, 10000 lub 100000 marek, ten może się nie obawiać, że marka traci wartość, czyli spada, bo otrzyma zawsze więcej, niż zapłacił, ten może śmiało powiedzieć, że nie tylko potrafił zaoszczędzić, lecz i oszczędnością swoją zarządził mądrze. —

Stemplowanie austrjackich pożyczek przedwojennych. Izba skarbowa we Lwowie komunikuje: W najbliższym czasie rozpocznie się pod kierownictwem i nadzorem dyrektora Izby skarbowej we Lwowie, na całym obszarze Małopolski i Śląska Cieszyńskiego rejestracya i stemplowanie tytułów długu przedwojennego Austryi i Węgier. Bliższe warunki i wymogi poda rozporządzenie wykonawcze do ustawy z dnia 10 maja 1921. Ponieważ termin rejestracji upływa z dniem 1 listopada b. r., leży w interesie interesantów, aby przygotowali znajdujące się w ich posiadaniu odnośne renty, losy, obligacje i inne papiery wartościowe, celem rychłego poddania ich przepisanemu formalnemu postępowaniu

Zwracamy na to ogłoszenie uwagę tych, którzy mają przedwojenne pożyczki austrjackie.

Wycofanie z obiegów banknotów. Z dniem 1. października r. b. ustaje obowiązek przyjmowania przy zapłacie biletów: 20 markowych szarych z wizerunkiem Kościuszki, 5 markowych z wizerunkiem Głowackiego i 1-markowych z orłem polskim i z datą 17 maja 1919 roku. Urzędowe obwieszczenie powyższe jest zrozumiane mylnie, mianowicie w ten sposób, jakoby wszystkie banknoty szare, a więc szare stumarkówki i nowe tysiącmarkówki, miały

być także wycofane z obiegu. Takie zrozumienie jest mylne i rozpowszechniane przez spekulantów. Powtarzamy z naciskiem, że wycofane z obiegu będą tylko 1 markówki. 5-markówki i 20 markówki powyższych typów.

Wolny handel węglem zostaje wprowadzony w Polsce od 1 października b. r. Przywóz jednak węgla ze Śląska Górnego i zagłębia Karwińskiego pozostaje nadal pod kontrolą rządu i może mieć miejsce tylko na mocy specyalnych pozwoleń.

Podwyżka opłat kolejowych. według nowej taryfy kolejowej. która będzie obowiązywała od 1 października b. r., opłaty za przejazd z Krakowa do Lwowa i Poznania wynosić będą: pociągiem zwyczajnym z Krakowa do Lwowa I. kl. 2100 Mk, II kl. 1400 Mk. III. 700 Mk. pociągiem pospiesznym: I. kl. 3150 Mk, II. kl. 2100 Mk., III. kl. 1050 Mk. Z Krakowa do Poznania: pociągiem zwyczajnym I. kl. 3300 Mk. II. kl. 2200 Mk, III. kl. 1100 Mk.: pociągiem pospiesznym I. kl. 4950 Mk., II. kl 3300 Mk. III. kl. 1650 Mk.

Ceny złota i srebra w P. K. K. P. Polska Krajowa Kasa pożyczkowa nabywa złoto i srebro na rachunek Ministerstwa Skarbu po cenach poniżej podanych, które obowiązują aż do odwołania:

Za 1 rubla w złocie 750 Mk., w srebrze 350 Mk., za 1 markę niem. w złocie 347 Mk. w srebrze 97 Mk., za 1 koronę w. a. w złocie 295 Mk., w srebrze 81 Mk., za 1 jedną jednostkę monety państw. należ. do Unii łacińsk. w złocie 281 Mk.; w srebrze 81 Mk., za 1 florena holenderskiego w złocie 586 Mk., w srebrze 184 Mk., za 1 florena austr. w złocie 703 Mk., w srebrze 216 Mk., za 1 dolara w złocie 1457 Mk. w srebrze 101 Mk., 1 funt angielski w złocie 7093 Mk, w srebrze 468 Mk., za 1 dukata austr. w złocie 3333 Mk., za 1 koronę skand. w złocie 391 Mk., w srebrze 116 Mk., za 1 gram czystego kruszcu w złocie 969 Mk., w srebrze 19 Mk. 40 fen.

Giełda zbożowa notuje: Żyto 7.125—7.150 Mk., jęczmień 6.900 Mk., owies 6.700 Mk., loco stacya załadowcza. Otręby jęczmienne 5.000 Mk. franco młyn.

Na budowę kościoła w Poroninie złożyli: P. Franciszek Pawlica z Zakopanego 100.000 Mk. P. Bronisław Sieczka 5.000 Mk

Z kollekty w Ameryce, na ręce Pawła Majerczyka złożyli: Jan Rzadkosz ze Stasikówki 5 dol., Paweł Majerczyk 2 dol., Stanisław Rzadkosz 5 dol., Michał Majerczyk 2 dol., Zofia Łapka 3 dol., Alojzy Szostak 1 dol., Michał Gut z Jesionkówki 1 dol., Karolina Małkuch z Zubzuchego 2 dol, Zofia Bobak z Nowego Bystrego 3 dol., Katarzyna Zubek z Nowego Bystrego 2 dol., Jan Hosanna z Odrowąża Karolina Babfar[illegible] Poronina 1 dol., Kanty Wojdyła z Raby Wyżnej [illegible] dol., Rozalia Bernat z Krzemienie pow. Łańcut 1 dol., Tomasz Wilkowski z Kolbuszowej 1 dol., Katarzyna Zubek z Nowego Bystrego 7 dol., Filip Orawiec z Dorcin z B. Dunajca 5 dol. Wiktorya Majerczyk Koszyczkula 3 dol., Paweł Majerczyk ze Stasikówki 2 dol., Zofia Łapka ze Stasikówki 2 dol., Aleksandra Kwak z Podczerwonego 2 dol., Jan Rzondkorz z Gliczarowa 2 dol., Józef Pawlikowski z Szaflar 1 dol., Tekla Liszka z Cichego Marja Kasprzak z Bustryku 1 dol.

Na ręce Andrzeja Kasprzaka z Zubzuchego złożyli: Ludwik Pawlikowski Borowy M. Ciche 10 dol., Wojciech Pawlikowski Solcorz M. Ciche 2 dol., Katarzyna Rybka z Olczy 3 dol., Stanisław Skupień Krzeków z Poronina 1.50 dol., Jan Gut Dorulearz z Poronina 1 dol, Franciszek Skupień Krzeków 1 50 dol, Józef Łejas Kośla z Poronina 1 dol., Jan Pawlikowski z Murzasichla parafja Podole 1 dol., Franciszek Gut z Zakopanego 1 dol., Władysław Kosek parafia Makoń 1 dol., Wincenty Karkowska z Gronia 2 dol., Roman Kustelecki parafia Rzerimary 2 dol, Wojciech Czarny parafia Osobnica 1 dol.. Michał Pisula paraf. Strachocina 2 dol., Józef Jeremjasz paraf. Białka 1 dol., Jakób Kwak z Rogoźnika 1 dol., Szczepan Sarna paraf. Czermna 1 dol, Michał Wolak paraf. Przydomna 0·50 dol., Feliks Fuks paraf. Białka 0 50 dol. Stanisława Pradziad z Chicago 0 50 dol.

Wszystkim ofiarodawcom składa serdeczne podziękowanie „Bóg zapłać"

Ks. Nycz.

Nowe ceny tytoniu od 1. września: Cygara (cena za sztukę:) Havanna 60 mk., Belweder 45, Wawel 36, Trabuko 28, Brytanika 26. Kuba 20, Portoriko 15, mieszane zagraniczne 12. Cigarillos 7 mk. Papierosy (cena za sztukę); Sfinks 10 mk, Kelyw i Kalif 8, Egipskie 7, Prezydent 4.50, Klub 4.50, damskie 4.50, Parys 4. Sejmowe 4, Pogoń 3.50, Syrena 3, Warszawskie 3.50, Sport 3.50, Wanda 2.50, Wisła 2.50, Tytonie do papierosów: Ksanti 100 gramów 700 mk, najprzedniejszy sułtański 100 gramów 600, najprzedniejszy macedoński 100 gramów 500, najprzedniejszy turecki 25 gr. 95, przedni turecki 25 gr. 75, średni turecki 25 gr. 60, kresowy 25 gr. 40. mk. Tytonie do fajki: przedni fajkowy 25 gr. 35 mk, zwyczajny fajkowy 25 gr. 30 marek.

Fałszywe tysiącmarkówki. Stwierdzono urzędownie, że w Rumunji puszczono w obieg fałszywe banknoty 1000 Mk. które następnie przedostają się do Polski i tu jak zwykle padają ofiarą ludzie, przywiązujący zbyt małą uwagę na wygląd falsyfikatów.

Pisma miejscowe i zamiejscowe ostrzegały kilkakrotnie, a w danej chwili chcemy ponownie zaznajomić publiczność z wyglądem nowych, puszczanych w obieg fałszywych banknotów 1000 Mk. Banknoty te są około 2 do 3 mm. krótsze od prawdziwych, wykonane na grubszym papierze, bez znaków wodnych, kreski pionowe koło orła polskiego i ukośnie koło głowy Kościuszki niezgrabnie wykonane, rys na nosie Kościuszki nieco szerszy tudzież w napisie

„Państwo i t. d.“ brak kreski nad literą „N“. W ostatnich stwierdzono jeszcze inny gatunek 1000 Mk. falsyfikatów, które krążą po naszym kraju. Nakład tychże był wykonany również prawdopodobnie za granicą a różnią się od prawdziwych, tem, że druk Państwo Polskie i t. d. oraz druk serji i numer jest tłuściejszy od druku na prawdziwych twarz, włosy, usta i czapka Kościuszki jest niezgrabnie wykonaną, nadto obramowanie jest również znamienne, niezgrabne i ciemniejsze od obramowania prawdziwych.

Zbrodnia świadomego puszczania w obieg falsyfikatów każdego gatunku rozpanoszyła się na wielką skalę i władze bezpieczeństwa są przeprowadzone nie są wstanie zająć się tak ważną sprawą tembardziej, że wykrycie prawdziwych fałszerzy lub puszczających w obieg fałszywe banknoty kosztuje bardzo wiele mozołu i czasu.

Dlatego też zwracamy się do publiczności z prośbą o zainteresowanie się tą sprawą, zwracanie uwagi na puszczających w obieg falsyfikaty i o donoszenie spostrzeżeń w tym kierunku władzy bezpieczeństwa.

Pasek oszalał. Kiedy na całym świecie dochodzi się powoli do cen przedwojennych, a w niektórych państwach nawet poniżej tych cen to w Polsce paskarze poszaleli.

Wystarczy powiedzieć, że za samo zrobienie ubrania marynarkowego żąda się w takim Nowym Targu 10 i więcej tysięcy marek, a za trzewiki od 8 do 10 tysięcy marek i grozi się jeszcze podwyżką cen.

Pasek w Polsce hula bezkarnie, szkoda że niema średniowiecznych pręgierzy, niektórzy bowiem paskarze miejscy stanowczo przewyższyli w swych żądaniach nawet poczciwych średniowiecznych złodziei.

Obniżenie cen cukru. Rząd czechosłowacki obniża dla ludności ceny cukru, u nas podniesiono je o sto procent.

Przesilenie rządowe będzie trwało długo tak powiada cała prasa polska.

Narodowa demokracja, która przyczyniła się do upadku rządu Witosa, nie ma bowiem tyle sił, by zdobyć rządy w Polsce, a ludowcy na rządy tej partji stanowczo się nie zgodzą.

W czasie więc bardzo poważnym przed roztrzygnięciem sprawy Górnego Śląska, w czasie szalejącego paskarstwa, mamy zupełny chaos!

Jeżeli co prędzej nie wyjaśni się ta sprawa i nie zbierze się nowy lepszy sejm, to nasze kłótnie nas zgubią.

Zapas złota w skarbie polskim wynosi obecnie przeszło 6.600 kg. W ostatnich bowiem miesiącach rząd uzyskał znaczną ilość złota z rozdziału złota austrjackiego.

Handel Rosji z Polską. Rosja zakupuje w Polsce towary tekstylne , wartości koło miljarda marek polskich.

Wiec Związku robotników i sług chrześcijańskich, odbędzie się dnia 18 września w sali „Sokoła“ w Nowym Targu, o godz. 5-ej wieczorem.

Na fundusz prasowy „Gazety Podhalańskiej“ Jan Piętka kapitan Poznańskie 500 Mk.. Roszkowie Olcza 100 Mk.

Na Bursę gimnazjalną w Nowym Targu: Pieczorowski Cz. Dunajec 100 Mk., Polacy w Ameryce za pośrednictwem Pana burmistrza Dworskiego 30000 Mk. Mirecki A. 200 Mk. Ks. Kanonik Łękawa z Łuz Łukawicy 1000 Mk., Jan Piętka kapitan Poznańskie 500 Mk.

Ogniska „Związku Podhalan“ mogą zamawiać drzewka owocowe w dyrekcji gimnaz w N. Targu,

---

Za ten dział redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

P. T. Członków Towarzystwa „Teatr i chór ludowy" w Nowym Targu

odbędzie się dnia 25 go września (niedziela) 1921 r. o godzinie 5 popołudniu w ubikacyach Domu ludowego.

Z zarządu Tow. „Teatr i chór ludowy"

Sekretarz: *J. Cyrwus* Prezes: *Jan Gołębiowski.*

Marcin Moruń prosi o adres **p. Antoniny Ryper** i przesłanie go pod adresem *M. Moroń, Lipowa ad Żywiec.*

Redaktor odpowiedzialny i kierujący: Zygmunt Lubertowicz. Drukarnia L. Borka w Nowym Targu